

2021-11-03
M2021/02087

Miljödepartementet

Naturvårdsverket
Livsmedelsverket

Uppdrag att ta fram vägledning och riktlinjer för verksamheter gällande återanvändbara muggar och matlådor

Regeringens beslut

Regeringen ger Naturvårdsverket och Livsmedelsverket i uppdrag att ta fram vägledning och riktlinjer för aktörer som ska följa kraven om att erbjuda en möjlighet att få dryck och snabbmat serverad i återanvändbara muggar och matlådor inklusive lock, och dessutom se till att dessa roterar flera gånger. Vägledning och riktlinjer ska avse

- 1 hygienkrav i linje med gällande lagstiftning för livsmedelssäkerhet vid hantering (inklusive rotation) av återanvändbara muggar och matlådor, särskilt för mat och dryck som äts eller dricks på annan plats än i restaurangens lokaler (take away),
- 2 när och hur medhavda återanvändbara muggar och matlådor bör användas,
- 3 vilka återanvändbara muggar och matlådor som bör användas för att uppnå livsmedelssäkerhet och miljönytta.

I arbetet med att ta fram vägledning och riktlinjer ska Naturvårdsverket och Livsmedelsverket föra dialog med berörda aktörer beträffande kraven i 17-20 §§ förordningen (2021:996) om engångsprodukter om att erbjuda en möjlighet att få dryck och snabbmat serverad i återanvändbara muggar och matlådor samt tillhörande lock som ska roteras flera gånger.

Naturvårdsverket ska utifrån dialoger med branschens aktörer och andra intressenter, och inom ramen för sitt bemyndigande, identifiera behov av undantag från de krav som gäller för muggar och matlådor.

Naturvårdsverket och Livsmedelsverket ska senast den 14 augusti 2023 lämna en gemensam skriftlig rapport till Regeringskansliet (Miljödepartementet) om att uppdraget har slutförts.

Skälen för regeringens beslut

Plast är ett mycket användbart material med många bra och unika egenskaper. Det finns många användningsområden där vi i dag är beroende av plastens egenskaper. Plast kan bidra till ett hållbart samhälle bl.a. genom att användningen av plast i förpackningar kan spara energi vid transporter eftersom plast har en låg vikt och bidra till att förlänga hållbarheten hos mat. I dag är det dock uppenbart att användningen av plast också skapar allvarliga miljöeffekter. Det är därför av största vikt att minska den plastanvändning som är onödigt samt förbättra livslängden, återanvändbarheten och materialåtervinningen av den plast som behövs i vårt samhälle.

Europaparlamentets och rådets direktiv (2019/904) den 5 juni 2019 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön (engångsplastdirektivet) ska genomföras i Sverige. Syftet med direktivet är att användandet av plast ska ske i cirkulära flöden, resurssmart och på ett sätt som minimerar läckaget till miljön för att minska nedskräpningen och få ett mer effektivt resursutnyttjande. För att nå ett effektivt användande av plast innehåller bestämmelserna i direktivet därför många olika typer av krav, bl.a. förbud mot vissa onödiga engångsprodukter av plast och krav på att förbrukningen av engångsplastmuggar och matlådor för snabbmat ska minska.

Den 3 november 2021 beslutade regeringen att införa krav på att den som tillhandahåller dryck eller snabbmat ska erbjuda en möjlighet att få maten eller drycken serverad i återanvändbara muggar och matlådor, 17–20 §§ förordningen (2021:996) om engångsprodukter. Kraven gäller inte den som serverar snabbmat i en engångsmugg eller engångsmatlåda som enbart består av papper eller kartong eller den som serverar dryck eller snabbmat i färre än 150 engångsmuggar och engångsmatlådor per dag. Utöver kraven på att tillhandahålla återanvändbara muggar och matlådor har regeringen även beslutat att förbjuda engångsmuggar som innehåller mer än 15 procent plast.

Som ett led i genomförandet av engångsplastdirektivet bör ett uppdrag ges till Naturvårdsverket och Livsmedelsverket.

Marknaden för färdiglagad mat och dryck är stor i Sverige och marknaden sysselsätter ett stort antal personer. Det kan vara allt från stora hamburgerkedjor till mindre restauranger som både serverar mat på plats och för avhämtning. För att de aktörer som berörs av kravet att tillhandahålla återanvändbara muggar och matlådor ska få möjlighet att agera så att livsmedelssäkerhet och miljönytta uppnås när man minskar användningen av engångsmuggar och engångsmatlådor bör Naturvårdsverket och Livsmedelsverket

- föra dialog med berörda aktörer beträffande kraven om att erbjuda återanvändbara muggar och matlådor samt tillhörande lock som ska roteras flera gånger.

För att minimera risken att skapa negativ substitution vid bytet från engångsmuggar och engångsmatlådor både avseende livsmedelssäkerhet och miljönytta bör Naturvårdsverket och Livsmedelsverket

- ta fram vägledning och riktlinjer för hygienkrav i linje med gällande lagstiftning för livsmedelssäkerhet vid hantering (rotation) av återanvändbara muggar och matlådor,
- ta fram vägledning och riktlinjer om när och hur en egen återanvändbar mugg eller matlåda bör användas,
- ta fram vägledning och riktlinjer till aktörer om vilka matlådor som bör användas för att uppnå livsmedelssäkerhet och miljönytta.

För Livsmedelsverkets genomförande av uppdraget beräknar regeringen att totalt 1,5 miljoner kronor kommer att kunna användas och rekvireras från Naturvårdsverket för redovisning på utgiftsområde 20, anslaget 1:1 Naturvårdsverket anslagspost 1, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Hans Dahlgren

Vera-Lisa Stöhr Thorell